

lek. Kamil Krystkiewicz

**Morfologiczna ocena fenestracji tętnic mózgowia
oraz ich współwystępowanie z tętniakami wewnątrzczaszkowymi.**

**Rozprawa na stopień doktora nauk medycznych i nauk o zdrowiu
w dyscyplinie nauki medyczne**

Promotor: prof. dr hab. Bogdan Cizek

Zakład Anatomii Prawidłowej i Klinicznej,
Centrum Biostruktury Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego

**Obrona rozprawy doktorskiej przed Radą Dyscypliny Nauk Medycznych
Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego**

Warszawa 2020

Streszczenie

Wstęp

Fenestracje tętnic mózgu są wrodzonymi wariantami anatomicznymi powstającymi w wyniku niecałkowitego połączenia się prymitywnych naczyń. Zależność pomiędzy tworzeniem się tętniaków na tętnicach z fenestracją była opisywana w literaturze, głównie radiologicznej. Badania radiologiczne mają swoje techniczne ograniczenia w wizualizacji drobnych naczyń, fenestracji i tętniaków, co może utrudniać rzeczywistą ocenę zależności tych dwóch znalezisk naczyniowych.

Cel

Celem badania jest analiza morfologii, morfometrii fenestracji tętnic wewnątrzczaszkowych, oceny ich anatomicznej lokalizacji oraz ocena, czy fenestracje są czynnikiem ryzyka powstawania tętniaków tętnic mózgowia.

Materiały i metody

W badaniu oceniono 333 preparaty ludzkich mózgów utrwalonych w formalinie. Pajęczynówka została wypreparowana z zastosowaniem technik mikrochirurgicznych pod mikroskopem. Tętnice mózgowia zostały wypreparowane w całości. Znalezione fenestracje i tętniaki zostały ocenione i zmierzone suwmiarką. Badanie zostało udokumentowane fotograficznie, a wyniki zostały zapisane w protokołach preparacyjnych. Wiek mózgowi, płeć i wszystkie odmiany anatomiczne również zostały poddane analizie.

Wyniki

Fenestracje zostały znalezione w 41% badanych przypadków, z czego w 37% były to zmiany mnogie. Najczęstszą lokalizacją była tętnica łącząca przednia (63%). Średni wymiar fenestracji wynosił 3.1 ± 2.5 mm. Tętniaki zostały znalezione w 8% przypadków, z czego tętnica łącząca przednia i tętnica środkowa mózgu były najczęstszym miejscem, gdzie je uwidoczniło. W badaniu znaleziono 4 przypadki, gdzie tętniak był zlokalizowany na fenestracji (2% badanych fenestracji), co nie było istotne statystycznie. Najczęstszą odmianą anatomiczną była dodatkowa tętnica górna mózdzku (14% przypadków).

Wnioski

Fenestracje tętnic wewnątrzczaszkowych są częstym znaleziskiem anatomicznym. Najczęściej występują na tętnicy łączącej przedniej, gdzie tworzą często złożone układy naczyniowe. Tętniaki najczęściej były zlokalizowane na tętnicy łączącej przedniej i środkowej mózgu. Współwystępowanie tętniaków na fenestracjach wydaje się być raczej przypadkowe, niż być rzeczywistym czynnikiem ryzyka powstawania tej patologii naczyniowej.

WARSZAWSKI
UNIWERSYTET MEDYCZNY
Centrum Biostruktury
Zakład Anatomii Prawidłowej i Klinicznej
ul. T. Chalubińskiego 5, 02-004 Warszawa
tel/fax 0 22 629-52-83

KIEROWNIK
Zakładu Anatomii Prawidłowej i Klinicznej C.B.

prof. dr hab. med. Bogdan Ciszek

Kamil Krustkiewicz
Lekarz
2985587